

SON DÜZENLEMELER IŞIĞINDA TAŞIT SATIŞLARINDA ASGARI ÖTV UYGULAMASI

*IMPLEMENTATION OF MINIMUM SPECIAL
CONSUMPTION TAX ON SALE OF VEHICLES
IN THE LIGHT OF RECENT AMENDMENTS*

Uğur UĞURLU^{*)}

ÖZET

4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanun'un 12'nci maddesinde yapılan değişiklik ile taşıt satışlarından alınan özel tüketim vergisinin, satıcılar tarafından çeşitli yollara sapılarak azaltılmasını engellemek amacıyla asgari Özel Tüketim Vergisi uygulaması yürürlüğe konulmuştur. Bu uygulama ile taşıt satışlarından alınan ÖTV nin belli bir tutarın altında olması engellenmiştir. Ancak yapılan bu düzenlemeye rağmen uygulamada satıcılar çeşitli yollarla yine ÖTV kaybına sebebiyet vermesi üzerine kanun koyucu 6487 sayılı Kanunla 11.06.2013 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere Özel Tüketim Vergisi Kanun'un 12'nci maddesini değiştirmiştir.

Yapılan söz konusu değişiklikten sonra, Özel Tüketim Vergisi Kanunu'na ekli (II) sayılı listedeki malların vergisi, mukellefin alış bedeli veya yurtiçindeki imlataçının satış bedeli veyahut ithalat durumunda ithalatçının satış bedeli üzerinden belirlenecek miktarlardan en yüksek olanı dikkate alınarak hesaplanır.

Anahtar Kelimeler: Asgari, ÖTV, Asgari ÖTV, Taşıt, 6487 Sayılı Kanun

ABSTRACT

The amendment to the Article 12 of the Special Consumption Tax, numbered 4760, put into practice the minimum special consumption tax with a view to impeding the deterioration of tax base made by sellers. As a result of the rewording, special consumption tax being calculated under a certain amount is prevented to some extent. In spite of the said regulation, the lawmaker, effective from 11

^{*)} Vergi Müfettişi

June 2013, amended the Article 12 of the Special Consumption Tax Law by passing the Law, numbered 6487, since special consumption tax loss still occurred in practice somehow. After the aforementioned amendment, tax on items on the list, numbered II, attached to the Special Consumption Tax Law must be defined by taking into consideration the highest amount that is calculated according to the purchasing value of taxpayer or the sale value of domestic producer or, in case of import, the sale value of importer.

Key Words: Minimum special consumption tax, vehicle, the Law numbered 6487

1- GİRİŞ

Bilindiği üzere bazı araç satış bayileri ÖTV'ye tabi araç satışlarına ilişkin olarak düzenledikleri faturalarda kayıt, tescil, plaka ve benzeri işlemlere yönelik olarak, araç bedeli dışında "**hizmet bedeli**" adı altında gerçeğe aykırı fatura düzenleyerek ve bu şekilde taşıt araçlarının satış bedellerini gerçek bedellerin altında belirleyerek ÖTV kaybına sebebiyet vermişlerdi. Bunun üzerine 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanun'un 12'nci maddesinde yapılan değişiklik ile taşıt satışlarından alınan özel tüketim vergisinin, satıcılar tarafından çeşitli yollara sapılarak azaltılmasını engellemek amacıyla asgari Özel Tüketim Vergisi uygulaması yürürlüğe konulmuştur. Bu uygulama ile taşıt satışlarından alınan ÖTV nin belli bir tutarın altında olması engellenmiştir.

Ancak yapılan bu düzenlemeye rağmen uygulamada satıcılar çeşitli yollarla yine ÖTV kaybına sebebiyet vermesi üzerine kanun koyucu 6487 sayılı Kanunla 11.06.2013 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere Özel Tüketim Vergisi Kanun'un 12'nci maddesini değiştirmiştir.

2- 6487 SAYILI KANUNLA YAPILAN DEĞİŞİKLİK

Özel Tüketim Vergisi Kanunu'na ekli (II) sayılı listedeki mallar çeşitli silindir hacmine sahip motorlu kara, deniz ve hava taşıtlarıdır. Özel Tüketim Vergisi Kanun'un 1'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendinde, Özel Tüketim Vergisi Kanunu'na ekli (II) sayılı listedeki mallardan kayıt ve tescile tabi olanların ilk iktisabı, bir defaya mahsus olmak üzere özel tüketim vergisinin konusuna girdiği belirtildikten sonra, aynı Kanun'un 4'üncü maddesinde bu araçların satışını gerçekleştirenlerin verginin mükellefi olduğu belirtilmiştir. Yine aynı Kanun'un 11'inci maddenin 3'üncü fıkrasında ise araç satışlarında özel tüketim vergisinin matrahının bu araçların ilk iktisabında hesaplanacak özel tüketim vergisi hariç katma değer vergisi matrahını oluşturan unsurlar olduğu belirtilmiştir.

Özel Tüketim Vergisi Kanun'un '**Oran ve Tutar**' başlıklı 12'nci maddesinin 1'inci fıkrasında "**Özel Tüketim Vergisi Kanuna ekli listelerde yazılı malların karşılarında gösterilen tutar ve/veya oranlarda alınacağı**" belirtildikten sonra maddenin devamında yer alan

"(II) sayılı listedeki mallardan alınacak vergi, mükellefin bu malı alış bedeli üzerinden, malın tabi olduğu orana göre hesaplanan vergi tutarından az olamaz. İthalatçıların alış bedeli olarak, ithalatta hesaplanan katma değer vergisi matrahı esas alınır. Verginin alış bedeli üzerinden hesaplandığı durumlarda, mükellefin malı teslim tarihine kadar bu malı mükellefe teslim eden tarafından yüzde 10'a kadar yapılan indirimler alış bedelinden de indirilir."

şeklindeki hüküm 6487 sayılı Kanunla 11.06.2013 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere şu şekilde değiştirilmiştir.

“(II) sayılı listedeki mallardan alınacak vergi, mükellefin bu malı alış bedeli ile her hâlükârda bu malların imalatçısının satış bedeli veya ithalatta hesaplanan katma değer vergisi matrahı üzerinden malın tabi olduğu orana göre hesaplanan vergi tutarından az olamaz. Verginin, mükellefin alış bedeli üzerinden hesaplandığı durumlarda, malı teslim tarihine kadar bu malı mükellefe teslim eden tarafından yüzde 10’a kadar yapılan indirimler alış bedelinden de indirilebilir. Ancak bu indirimler sonrası kalan tutar, malın imalatçısının satış bedelinden veya ithalatta hesaplanan katma değer vergisi matrahından düşük olamaz. Maliye Bakanlığı, bu hükmün uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

Değişikliğin gerekçesinde, ÖTV Kanunu’na ekli (II) sayılı listedeki malların gerek ithalat verileri gerekse yurtiçi satış verileri ile özel tüketim vergisi matrahlarının irdelendiği ve beyan edilen ÖTV matrahlarından bazılarının imalatçının satış bedeli veya ithalatta hesaplanan katma değer vergisi matrahının çok altında olduğunun tespit edildiği belirtilerek, bu gibi durumların önlenmesine yönelik olarak ÖTV matrahının aşındırılmasının önüne geçilmesinin amaçlandığı belirtilmektedir.

Buna göre ÖTV’ye tabi taşıtlar için mükellefin bu malı satış bedeli ve alış bedeli ile mal ithal edilmiş ise ithalatta hesaplanan KDV matrahı, yurt içinde imal edilmiş ise imalatçının satış bedeli üzerinden hesaplanacak vergi tutarlarından en fazla olan tutar, ÖTV olarak ödenmesi gerekecektir.

Bir diğer ifadeyle yapılan düzenlemeyle; ÖTV Kanunu’na ekli (II) sayılı listedeki malların özel tüketim vergisi tutarının tespitinde;

- ÖTV mükellefinin taşıtı satış bedeli ile alış bedelinin,
- Taşıtların yurt içinde imal edilmiş ise imalatçının satış bedelinin,
- Mal ithal edilmiş ise ithalatçının satış bedelinin,

üzerinden hesaplanacak vergi tutarlarının karşılaştırılması ve bunlar arasında en fazla olan tutar üzerinden ÖTV ödenmesi gerekmektedir.

Ancak burada dikkat çeken husus asgari ÖTV uygulamasında, taşıtı satan bayilerin taşıtları yurt içinde imal edilmiş ise imalatçının satış bedelini, ithal edilmiş ise ithalatçının satış bedelini bilmek zorunda olduklarıdır. Taşıtları satanların bu bilgilere nasıl ulaşacakları ise bilinmemektedir.

Diğer taraftan mükellefin malı (motorlu kara, deniz ve hava taşıtlar) alıcıya teslim ettiği tarihe kadar, bu malı mükellefe teslim eden tarafından iskonto yapılmış olması halinde, alış bedelinin yüzde 10’unu geçmemek üzere yapılan iskonto tutarı indirilmek suretiyle mükellefin alış bedeli hesaplanabilecektir. Ancak bu indirimler sonrası kalan tutar, malın imalatçısının satış bedelinden veya ithalatta hesaplanan katma değer vergisi matrahından düşük olamayacaktır.

3- TAŞIT SATIŞLARINDA ASGARI ÖTV UYGULAMASI

ÖTV Kanunu’nun 12’nci maddesinin 1 numaralı fıkrasının sonuna 6487 sayılı Kanunla 11.06.2013 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere eklenen hükümlerle, (II) sayılı listedeki mallardan alınacak verginin, mükellefin bu malı alış bedeli ile her hâlükârda bu malların imalatçısının satış bedeli veya ithalatta hesaplanan katma değer vergisi matrahı üzerinden malın tabi olduğu orana göre hesaplanan vergi tutarından az olamayacağı hükme bağlanmıştır.

İthalatçıların alış bedeli olarak, ithalatta hesaplanan KDV matrahı esas alınacaktır. Verginin alış bedeli üzerinden hesaplandığı durumlarda, mükellefin malı teslim tarihine kadar bu malı mükellefe

teslim eden tarafından %10'a kadar yapılan indirimler alış bedelinden indirilecektir. Ancak bu indirimler sonrası kalan tutar, malın imalatçısının satış bedelinden veya ithalatta hesaplanan katma değer vergisi matrahından düşük olamayacaktır.

Buna göre söz konusu mallar için, mükellefin bu malı satış bedeli ve alış bedeli ile mal ithal edilmiş ise ithalatta hesaplanan KDV matrahı, yurt içinde imal edilmiş ise imalatçının satış bedeli üzerinden hesaplanacak vergi tutarlarından en fazla olan tutar üzerinden ÖTV olarak ödenecektir.

Örneğin, x marka aracın Türkiye distribütörü olan (A) A.Ş. yurt dışından 100.000 Euro bedelle ithal ettiği, diğer bir ifade ile gümrükte ithal ederken KDV matrahı olarak 100.000 Euro (1 Euro=2,5 TL) hesaplanan aracı Türkiye'deki alt bayisi (B) Ltd. Şti.ne 105.000 Euro'ya (1 Euro=2,5 TL) satmıştır. Bayi B ise yılsonu kotasını doldurup ciro primine hak kazanmak için bu aracı 95.000 (1 Euro=2,5 TL) Euroya nihai kullanıcıya satmıştır. Bu durumda ÖTV matrahı aracın nihai kullanıcıya satış bedeli olan 95.000 Euro değil, Türkiye distribütörü olan (A) A.Ş.'nin Türkiye'deki alt bayisi (B) Ltd. Şti. ne satışı olan 105.000 Euro olacaktır. Bu örnekte ithalatta ödenen KDV matrahı 110.000 euro olsaydı, bu takdirde nihai kullanıcıya satarken hesaplanacak ÖTV bu aracın ithalatındaki KDV matrahı olan 110.000 Euro olacaktır.

Örneğin, x marka aracın Türkiye imalatçısı olan (A) A.Ş. 50.000 TL ye imal ettiği aracı Türkiye'deki alt bayisi (B) Ltd. Şti.ne vadeli olarak 60.000 TL ye satmıştır. Bayi (B) Ltd. Şti. ise nakit sıkışıklığı nedeniyle bu aracı bir diğer bayi olan (C) Ltd. Şti. ne 59.000 TL ye satmıştır. Bayi (C) Ltd. Şti. ise yılsonu kotasını doldurup ciro primine hak kazanmak için bu aracı 55.000 TL ye nihai kullanıcıya satmıştır. Bu durumda ÖTV matrahı aracın nihai kullanıcıya satış bedeli olan 55.000 TL değil, aracın yurtiçindeki imalatçısı (A) A.Ş. nin satış bedeli olan 60.000 TL olacaktır.

4- SONUÇ

6487 Sayılı Kanunla Özel Tüketim Vergisi Kanun'un 12'nci maddesi değiştirilerek asgari ÖTV uygulaması yeniden düzenlenmiştir. Yapılan düzenlemeyle; ÖTV Kanunu'na ekli (II) sayılı listedeki malların özel tüketim vergisi tutarının tespitinde; ÖTV mükellefinin taşıtı satış bedeli ile alış bedelinin, taşıt yurt içinde imal edilmiş ise imalatçının satış bedelinin, mal ithal edilmiş ise ithalatçının satış bedelinin üzerinden hesaplanacak vergi tutarlarının karşılaştırılması ve bunlar arasında en fazla olan tutar üzerinden ÖTV ödenmesi gerekmektedir.

Bu düzenleme sonucunda bayiler, sattıkları araç ithal ise ithalatçının satış bedelini, yurt içinde imal edilmiş ise imalatçının satış bedeli bilmek zorundadırlar. Bayilerin bu bilgilere nasıl ulaşacakları ise bilinmemektedir.

KAYNAKÇA

- 4760 Sayılı Kanunla Özel Tüketim Vergisi Kanun
- 6487 Sayılı Kanun
- 6487 Sayılı Kanun Gerekçesi